

Innspill til Mld. St.10 (2014-2015)

Muligheter for alle – menneskerettighetene som mål og middel i utenriks- og utviklingspolitikken

Til komite: *Utenriks- og forsvarskomiteen*

Angående sak: *Muligheter for alle - menneskerettighetene som mål og middel i utenriks- og utviklingspolitikken (Meld. St. 10 (2014-2015))*

Organisasjonens navn: *Det norske dalit-solidaritetsnettverket (N-DSN)*

Kontaktperson: *Kristin Storaker*

Det norske dalit-solidaritetsnettverket (N-DSN) ønsker meldingen til Stortinget om menneskerettigheter velkommen. Vi er glad for at meldingen har valgt ut «likeverd og like muligheter» som ett av tre satsningsområder, og synes det er positivt at kastediskriminering omtales i en egen boks på side 33. Kastediskriminering rammer opp mot 260 millioner mennesker i dag. Å oppnå rettferdig fordeling i land med omfattende kastediskriminering vil antagelig være umulig uten å adressere denne tematikken spesifikt. Vi ser at omfanget av dette enorme menneskerettighetsbruddet vanskelig fanges i en liten boks, og ønsker derfor å fremme noen flere innspill rundt dette temaet:

Boks 3.13 – Kastediskriminering

Vi ønsker en konkretisering av hvordan Norge skal jobbe videre mot kastediskriminering. I boksen på s. 33 står det at Norge skal jobbe for «økt oppmerksomhet om kaste-problematikk i internasjonale fora». Vi ser gjerne at det utarbeides noe mer konkret, som f.eks. kulepunkter med prioriterte innsatsområder, som kan supplere det nåværende innholdet om hvordan Norge planlegger at dette arbeidet skal gjøres. I tillegg er det svært viktig å supplere det internasjonale fokuset med bilateralt arbeid i land hvor kastediskriminering er utbredt. Sivilsamfunnsorganisasjoner som, både lokalt og internasjonalt, jobber mot denne formen for diskriminering trenger støtte fra stater internasjonalt. Vi ønsker at følgende legges til i boksen:

- Norge skal ta opp kaste-problematikk i bilaterale og politiske dialoger i land hvor det forekommer kastediskriminering.
- Norge skal støtte opp under det arbeidet sivilsamfunnsaktører gjør mot kastediskriminering.

Kvinner og kastediskriminering

Fokuset på lavkastekvinner og den overlappende diskrimineringen de opplever, i form av kaste, kjønn og ofte sosio- økonomiske forhold, er viktig, og vi ser gjerne at regjeringen inkorporerer dette perspektivet i sin satsning på kvinner og likestilling under punkt 3.4.1 (s. 33-34), hvor det står at kvinner fra minoritetsgrupper og kvinner med nedsatt funksjonsevne er særlig utsatt.

- Vi ønsker at «kvinner fra marginaliserte grupper» tilføyes dette avsnittet.
- Vi mener at «kaste» bør nevnes i opprøpene av grupper under Norges likestillingsinnsats på s. 33.

Utdanning og kastediskriminering

Meldingen satser tydelig på utdanning og har signalisert en økt innsats for grunnutdanning for barn. Vi mener at meldingen bør se spesifikt på kasterammede land og sette fokus på barn fra sårbare grupper som daliter. Analfabetisme og andelen barn og unge som dropper ut av skolen er svært høy blant daliter. Det er viktig å fremheve behovet for god kvalitet på den utdanningen som tilbys både i teori og praksis, slik at kastediskriminering ikke reproduseres i utdanningssystemet i kasterammede land. Dette kan fremheves i avsnittet om utdanning, s. 24-25, om barn, s. 34-35 og s. 80-81.

- Vi ønsker at regjeringen inkluderer kaste-perspektivet i arbeidet med utdanning, samt søker å fjerne alle barrierer som hindrer sårbare grupper, som daliter, fra å benytte seg av sin rett til utdanning uten diskriminering.

Næringsliv og kastediskriminering

Norsk næringsliv er sterkt til stede i flere land hvor kastediskriminering er utbredt. Vi mener at Norge har et særskilt ansvar for å ta opp menneskerettighetsutfordringer hvor norsk næringsliv er til stede. Det står på s. 55 at regjeringen skal legge til rette for at næringslivet får nødvendig informasjon om internasjonale retningslinjer og den lokale menneskerettighetssituasjonen. Dette er vi positive til. Vi oppfordrer til å inkludere informasjon om kastediskriminering samt Ambedkarprinsippene¹ i denne informasjonen. Et av Ambedkarprinsippene går på å utvikle en plan for kvotering av daliter, med særlig fokus på dalitkvinner. Dette søker å jevne ut underrepresentasjonen av daliter i som arbeidstakere i privat næringsliv.

- Vi ønsker at regjeringen inkluderer kasteperspektivet i sitt arbeid med ansvarlig næringsliv og at de bruker Ambedkarprinsippene.
- Vi ønsker at Norge tar ansvar internt for egne aktiviteter i land hvor det forekommer kastediskriminering, bl.a. ved å gi ambassadepersonell (både norske og lokalt ansatte) opplæring i hvordan gjenkjenne og håndtere kastediskriminering. Således vil de være i bedre stand til å bistå norsk næringsliv i slike spørsmål.
- Vi ønsker at statens tilrettelegging for næringsvirksomhet i kastediskriminerende land skal proaktivt sikre at slik diskriminering unngås i prosjekter som staten medvirker til å realisere, og når mulig sørge for at kaster som diskrimineres av andre aktører inkluderes i virksomheten.

Religiøse minoriteter og kastediskriminering

Stortingsmeldingen fremhever at tros- og livssynsfriheten gir alle mennesker frihet til å utøve sin tro, s. 22. I denne sammenheng bør situasjonen for muslimske og kristne daliter løftes frem, da de ofte er utsatt for dobbel diskriminering, i form av kaste og at de tilhører en religiøs minoritet. Dette viser seg i lovgivning i India, hvor muslimske og kristne daliter er fratatt daliters kvoteringsrettigheter. Dette kan også fremheves på s. 80-81.

- Vi ønsker at regjeringen adresserer diskrimineringen av muslimske og kristne daliter i internasjonale fora samt i bilaterale samtaler.

Klima- og miljøpolitikk og kastediskriminering

Vi er positive til at viktigheten av menneskerettighetenes rolle i klima- og miljøpolitikken understrekes i meldingen. Vi har de siste årene sett flere eksempler på klimaendringenes negative konsekvenser for fattige menneskers livsgrunnlag, og økt fokus på dette er viktig for å dempe de negative effektene.

- Vi anbefaler regjeringen å styrke arbeidet innenfor klimatilpasning og arbeide for at klimatilpasningsplaner tar hensyn til sårbare grupper, herunder daliter, sine rettigheter, inkludert medbestemmelsesrett i utforming og gjennomføring, samt tilgang til finansieringsmekanismer.

Med vennlig hilsen,

Det norske dalit solidaritetsnettverket (N-DSN)

N-DSN tilsluttede organisasjoner: Det norske menneskerettighetsfondet, Fian Norge, Mellomkirkelig råd, Plan Norge, Raftostiftelsen, Stefanusalliansen, Strømmestiftelsen og Utviklingsfondet.

¹ Ambedkar-prinsippene er retningslinjer utviklet for utenlandsk investering i Sør Asia. De gir veiledning på ansettelse samt hvordan bedrifter kan unngå å delta i økonomisk og sosial diskriminering av daliter. Se her for mer informasjon: http://idsn.org/wp-content/uploads/user_folder/pdf/New_files/IDSN/Ambedkar_Principles_brochure.pdf